

Informatienota raad

Vernieuwde regionale aanpak thuiszitters

Voor vragen

Email: Julia.Wellershaus@veldhoven.nl
Datum B en W: 10 november 2015
MyCorsa: 15bs00781

Kennisnemen van

Vernieuwde regionale aanpak thuiszitters: passend traject overleg en kwantitatieve gegevens

Inleiding

Recente berichten in de media schetsen het beeld dat er duizenden leerlingen zonder onderwijs thuis zitten. Het regionaal samenwerkingsverband passend voortgezet onderwijs Eindhoven Kempenland (RSV-PVO) heeft daarom samen met de gemeenten in hun regio (13 gemeenten, waaronder De Kempen, Veldhoven, Eindhoven, Best) besloten om de gemeenteraden actief te informeren wat de stand van zaken rondom thuiszitters in deze regio is. RSV-PVO stelt met ingang van dit schooljaar 2015-2016 per kwartaal cijfers beschikbaar. Om deze cijfers goed te kunnen plaatsen, is het van belang de vernieuwde regionale aanpak rondom thuiszitters en de gezamenlijke uitgangspunten van het samenwerkingsverband en de gemeenten te kennen.

Kernboodschap

Er is een vernieuwde regionale aanpak ontwikkeld om vroegtijdig vanuit verschillende disciplines in te grijpen als leerlingen dreigen uit te vallen op school, het passend traject overleg (PTO). Daarin zijn de meest relevante disciplines (leerplicht, onderwijs en jeugdhulp) met elkaar verbonden en wordt gezamenlijk erop toegezien dat elke leerling een traject wordt geboden wat aansluit bij zijn behoefte. Er is daarmee zicht op alle individuele gevallen en er wordt actief naar adequate oplossingen gezocht. Er is een constructieve samenwerking tussen onderwijs, leerplicht en jeugdhulp die onontbeerlijk is voor het welslagen van dit proces. Voor verdere toelichting van de nieuwe aanpak zie bijlage 1 memo thuiszitters.

De recente cijfers (begin schooljaar 2015-2016, zie bijlage 2) laten zien dat in totaal 44 leerlingen bij het PTO in beeld zijn in de regio Eindhoven-Kempen, waarvan 4 leerlingen uit Veldhoven komen. Volgens de wettelijke definitie is een leerling pas een thuiszitter, als hij langer dan 4 weken zonder geldige reden thuis zit. Volgens deze definitie zijn er in totaal 14 thuiszitters in de regio, waarvan een uit Veldhoven. De overige leerlingen zijn deels ziek, deels minder dan 4 weken thuis. Om zo preventief mogelijk te werken, is besloten om ook deze overige leerlingen in beeld te hebben en worden ook zij in het PTO gemonitord.

Een aandachtspunt is de tijdigheid van het melden van (dreigende) thuiszitters. Hiervoor is een procedure ontwikkeld waarover de scholen nog zullen worden geïnformeerd teneinde hier een uniforme aanpak in te realiseren.

Alle cijfers moeten gezien worden in het kader van een totaal van 28.000 leerlingen binnen het samenwerkingsverband. Het vrij geringe aantal thuiszitters laat onverlet dat het samenwerkingsverband voor elke leerling een passende plek wil bieden en onderwijs en gemeenten zich gezamenlijk - ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid - blijven inzetten.

Vervolg

Evaluatie na afloop schooljaar 2015/2016.

Communicatie en samenspraak

n.v.t.

Bijlagen

1. Memo thuiszitters
2. Kwantitatieve gegevens thuiszitters
3. Toelichting cijfers samenwerkingsverband

MEMO Thuiszitters

Aan: Werkgroep OOGO
Van: Werkgroep thuiszitters (W. Wagemakers, H. Bergmans, W. Smeets, M. de Vries, J. Wellershaus, A. van den Bosch, K. Koelewijn)
Datum: 22-01-2015
Betreft: Thuiszitters

Inleiding

In het toezichtkader samenwerkingsverbanden passend onderwijs van de onderwijsinspectie wordt beschreven welke leerlingen thuiszitters (niet deelnemers aan onderwijs) zijn:

Het betreft leerplichtige leerlingen tussen de 5-16 jaar of jongeren van 16 of 17 jaar met kwalificatieplicht die:

- Niet ingeschreven zijn bij een school (absoluut verzuim)
- Die ingeschreven zijn op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan vier weken verzuimen, zonder dat zij ontheffing hebben van de leerplicht respectievelijk vrijstelling van geregeld schoolbezoek of wegens het volgen van ander onderwijs.

De leerlingpopulatie die niet naar school gaat is groter dan bovenstaande groep. De totale leerlingpopulatie die niet naar school gaat bestaat bijv. ook uit leerlingen die een vrijstelling hebben van leerplicht, langere tijd ziek zijn zonder enige vorm van onderwijs te volgen of leerlingen die een aangepast programma volgen vanwege verschillende redenen. Voor een gedetailleerd overzicht zie bijlage 1: Schema leerlingen zonder volledig onderwijsprogramma.

Huidige situatie

Vanuit de taskforce ASS is vier jaar geleden een overleg georganiseerd om de problematiek van de wachtlijstleerlingen VSO en thuiszitters in beeld te brengen.

Het RSV VO heeft een digitaal systeem ontwikkeld waarmee deze groepen in leerlingen in beeld konden worden gebracht. Er werd een overleg georganiseerd waarin de leerlingen, die voldeden aan het begrip thuiszitters, werden besproken. Dit overleg bestond uit:

- Leerplicht Eindhoven
- Leerplicht Veldhoven, mede namens De Kempen
- Leerplicht Best, mede namens Son en Breugel
- RSV VO
- Cvl cluster 4
- Centrale aanmelding Korenaer

Iedere partij kreeg toegang tot de applicatie en konden de thuiszittende leerlingen melden. In eerste instantie bleken het er toen 60 te zijn. Door het gebruik van de applicatie en het overleg is het aantal gereduceerd naar een redelijke stabiel aantal van 25.

Het overleg is inmiddels uitgegroeid tot het TZO (thuiszittersoverleg) en er zijn na verloop van tijd meer partijen aangesloten: Raad van de Kinderbescherming, Gedragswerk, De Zwengel, 't Dok, intensieve Daghulp- Combinatie Jeugdzorg, MEE, Pubers in de Knel, Onderwijsconsulent.

Het digitale registratiesysteem is destijds ontwikkeld om zicht te krijgen op leerlingen die thuiszitten en/of op de wachtlijst van De Korenaer staan. De behoefte is ontstaan om aanvullende informatie toe te voegen, beter te kunnen zoeken in het archief (bevat ongeveer 400 leerlingen) en beter management-informatie te kunnen genereren.

Gewenste situatie

Voor leerlingen die thuiszitten zijn zeer snelle procedures van belang. Hoe langer een kind thuis zit, des te moeilijker het wordt om een kind te (her)plaatsen. De problematiek van thuiszitters is zeer divers. Voor ieder kind moet vaak een maatwerktraject worden bedacht.

Een snel en slagvaardig overleg is daarom wenselijk, zodat er snel gehandeld kan worden richting onderwijs, zorg of een combinatie van beide. De ambitie van samenwerkingsverband en gemeenten om de verbinding te leggen tussen school en zorg rondom opvoeden en opgroeien, kunnen we hierdoor realiseren.

Vanuit dit overleg kunnen trajecten worden geadviseerd richting onderwijs (PO, VO of VSO) en arrangementen tussen onderwijs-zorg. Ook kan geconstateerd worden dat een jongere niet schoolbaar is vanwege ziekte, er behoefte is aan zorg in plaats van onderwijs of plaatsing in een justitiële of residentiële instelling. Leerplicht stelt vast of er voor een jongere recht is op vrijstelling van schoolinschrijving of geregeld schoolbezoek. In dat geval heeft de leerling niet meer de status van thuiszitter. Indien de leerling later weer terugkeert naar het onderwijs wordt in overleg met het samenwerkingsverband bekeken wat de best passende onderwijsplek is voor de leerling.

In de gewenste situatie zijn eenduidige afspraken gemaakt over wie welke groep jongeren/leerlingen in beeld heeft, hoe deze in beeld is en wie eigenaar is van een dossier indien of wanneer actie ondernomen moet worden richting onderwijs of jeugdhulp/zorg.

Doorlopen proces

1. Inventarisatie van de huidige systemen; wie heeft welke leerlingen in beeld en zicht op het programma dat de leerling volgt. In het schema in bijlage 1 is aangegeven wie welke leerling in beeld heeft.
2. Opstellen van een schema met daarin een overzicht van alle leerlingen die geen volledig onderwijsprogramma (kunnen) volgen. Daarbij een differentiatie in leerlingen die wij in beeld willen hebben en leerlingen op wie actie moet worden genomen in het nieuwe thuiszittersoverleg. Hierbij zijn de aandachtspunten uit "Utrechtse model thuiszitters" meegenomen.
3. Inrichting van een snel en slagvaardig overleg.

Doel:

Dit overleg heeft gezamenlijk zicht op de totale leerlingpopulatie die niet naar school gaat. Voor de leerlingen die in het schema in de rode categorie vallen is het doel om hun z.s.m. terug te leiden naar een passende onderwijsplek indien dit niet of slechts ten dele mogelijk is een alternatief traject in de vorm van een dagbesteding bijv. Intensieve Daghulp, You Rule etc.

Deelnemers aan TZO:

- Een vertegenwoordiger **jeugdhulp** vanuit elke subregio op afroepbasis als een leerling uit de betreffende subregio besproken wordt, met kennis van het achterliggende veld binnen zorg en jeugdhulpverlening en met mandaat om jeugdhulp in te zetten voor een

leerling uit de betreffende subregio (zie bijlage 2: indeling van gemeentes in subregio's jeugdhulp).

- Een vertegenwoordiger **onderwijs** (RSV- PVO), met kennis van het achterliggende veld van onderwijs en ondersteuningsvoorzieningen en doorzettingsmacht om een leerling op school te plaatsen
- Een vertegenwoordiger **leerplicht Eindhoven – Kempenland** die de casus terugkoppelt aan de betreffende leerplichtconsulent.

Indien gewenst, kunnen aan het TZO de bij de casus betrokkenen professionals (vanuit het onderwijs, jeugdhulp of leerplicht) aansluiten.

Werkwijze

- De huidige applicatie wordt verder gebruikt en aangepast aan het schema.
- De deelnemers aan dit overleg spreken per leerling af wie verantwoordelijk wordt voor het dossier en het afgesproken traject bewaakt.
- Voorzitter van dit overleg is de vertegenwoordiger vanuit het samenwerkingsverband.
- Het overleg vindt wekelijks plaats op een vast tijdstip en een vaste locatie, de vertegenwoordigers jeugdhulp uit de 5 subregio's nemen op afroep deel en reserveren dit tijdstip standaard in hun agenda.
- Bestuurlijk vindt regelmatig (minimaal jaarlijks) een terugkoppeling en evaluatie plaats.

Kritische Prestatie Indicatoren (KPI):

- Aantal thuiszitters geminimaliseerd
- Alle leerlingen zijn in beeld; bekend is wie waar zit en welk programma volgt.
- Er is zicht op de termijnen waarop follow up noodzakelijk is.
- Procedures zijn afgesproken van onderwijs naar zorg en van zorg naar onderwijs.

Aparte afspraken met SWV PO

Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Eindhoven heeft samenwerkingsafspraken met leerplicht in de regio gemaakt over het signaleren en voorkomen van thuiszittende leerlingen. Overeengekomen is dat er in principe geen afzonderlijk TZO voor het primair onderwijs wordt georganiseerd gezien de relatief kleine aantallen thuiszitters in het primair onderwijs.

Vanaf het schooljaar 2014-2015 is er, voorafgaand aan ieder TZO, contact tussen de voorzitter van het TZO en de coördinator van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Eindhoven waarbij de stand van zaken t.a.v. thuiszittende leerlingen wordt besproken en vervolgstappen worden afgestemd.

Indien er tussentijds signalen bij leerplicht of samenwerkingsverband binnenkomen over mogelijke (dreigende) thuiszittende leerlingen in het PO wordt er direct contact opgenomen en worden vervolgstappen afgestemd.

Voor leerlingen uit groep 7 en 8 die thuiszitten is afgesproken dat vanwege de toekomstige overdracht naar het VO deze leerlingen wel ingebracht kunnen worden in het TZO (in overleg met de voorzitter TZO en coördinator SWV).

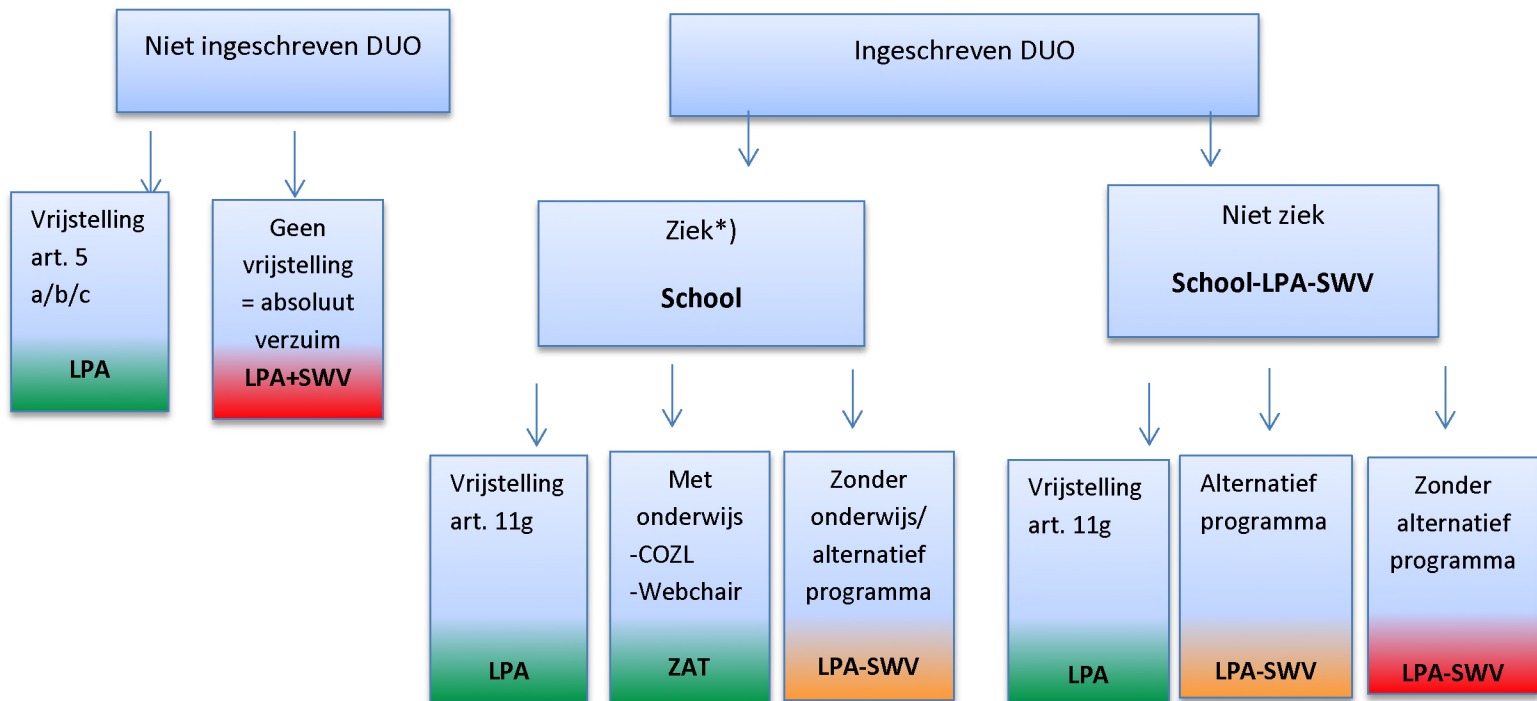
Bijlage 1: Schema van alle leerlingen die geen volledig onderwijsprogramma volgen

BRP

BRP – GEEN BRP

SIGNALERING DOOR LEERPLICHT

SIGNALERING DOOR ONDERWIJS+LEERPLICHT

Toelichting

BRP=BasisRegistratie Personen

DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs

LPA = leerplichtambtenaar

SWV = samenwerkingsverband

COZL = consulenten zieke leerlingen

ZAT = zorgadviesteam

Beschikbare bestanden om te vergelijken:

- DUO
- Applicatie K2O van leerplicht
- Thuiszittersapplicatie van het SWV
- Clientenadministratie SWV
- Opgave zorgcoördinatoren

Groen=Traject loopt, momenteel geen actie nodig

Oranje=Tijdelijke traject, vatbaar voor verbetering

Rood=Actie nodig: thuiszitter

*) =vastgesteld door arts, psycholoog, psychiater

Art. 5

a=vrijstelling vanwege psychische/medische gronden

b=vrijstelling vanwege bedenkingen inrichting onderwijs

c=vrijstelling vanwege geregeld schoolbezoek in buitenland

Art. 11g =vrijstelling van geregeld schoolbezoek vanwege gewichtige omstandigheden

Bijlage 2: Indeling 13 gemeenten uit het SWV PVO in subregio's jeugdhulp

Gemeente	Subregio jeugdhulp
1. Eindhoven	Eindhoven
2. Best	BOV
3. Oirschot	
4. Veldhoven	
5. Bergeijk	
6. Eersel	Kempen
7. Bladel	
8. Reusel-De Mierden	
9. Heeze-Leende	
10. Valkenswaard	A2
Cranendonck	
11. Nuenen	Dommelvallei +
12. Son en Breugel	
13. Waalre	
Geldrop-Mierlo	

RAPPORTAGE THUISZITTERS PASSEND TRAJECT OVERLEG

Gericht op leerlingen waarbij perspectief op diplomering onder druk staat.

ziek/niet ziek	termijn	programma	casemanager	start schooljaar	1-10-15	nieuwe gevallen verhuisd	18 jaar geworden	1-01-16	nieuwe gevallen verhuisd	18 jaar geworden	1-04-16	nieuwe gevallen verhuisd	18 jaar geworden	1-07-16	nieuwe gevallen verhuisd	18 jaar geworden
Aantal leerlingen met school van inschrijving, waarvan:																
Ziek	> 4 wkn	met alternatief programma	onderwijs jeugdzorg leerplicht													
Ziek	> 4 wkn	geen alternatief programma	onderwijs jeugdzorg leerplicht													
Ziek	> 3 mnd	met alternatief programma	onderwijs jeugdzorg leerplicht	4												
Ziek	> 3 mnd	geen alternatief programma	onderwijs jeugdzorg leerplicht	1												
Niet ziek	> 4 wkn	met alternatief programma	onderwijs jeugdzorg leerplicht	1												
Niet ziek	> 4 wkn	geen alternatief programma	onderwijs jeugdzorg leerplicht	1												
Niet ziek	> 3 mnd	met alternatief programma	onderwijs jeugdzorg leerplicht	2												
Niet ziek	> 3 mnd	geen alternatief programma	onderwijs jeugdzorg leerplicht	1												
Aantal leerlingen zonder school van inschrijving:				1												
Totaal aantal leerlingen PTO: 44 waarvan in dit overzicht:				22*												

*Waarvan 4 Veldhovense leerlingen: 3 leerlingen zijn ziek, 1leerling is niet ziek maar volgt een alternatief programma.

TOELICHTING OP PERIODIEKE RAPPORTAGE PTO (PASSEND TRAJECT OVERLEG) VANUIT HET ONDERWIJS

Status:	ter informatie
Voor:	gemeenteraadsleden
Van:	Niek van der Zanden, directeur RSV PVO Eindhoven en Kempenland
Betreft:	Concept informatie voor raadsinformatiebrief gemeenten over thuiszitters
Datum:	22-09-2015
Bijlage:	Overzicht stand van zaken thuiszitters per ingang schooljaar 2015-2016

Toelichting op het format

Het format in de bijlage geeft een overzicht van de onderscheiden categorieën van leerlingen waarbij het perspectief op diplomering onder druk staat. Kort gezegd betreft het hier een rapportage over het aantal leerlingen dat niet of minder dan vijf dagen per week een onderwijsprogramma volgt.

- Op basis van wettelijke criteria is er in het overzicht een onderscheid gemaakt tussen leerlingen die ziek of niet ziek zijn en per categorie is weer een onderverdeling aangebracht tussen een periode van langer dan vier weken of langer dan drie maanden. Hiermee lopen we in de pas met de regelgeving.
- Vervolgens is aangegeven of er voor deze leerling wel of geen alternatief programma is. Als er namelijk geen sprake is van een alternatief programma, moet daar wel met spoed naar gezocht worden. Bij een alternatief programma is een leerling weliswaar niet op school, maar wordt er wel gewerkt aan zijn/haar perspectief.
- In de rapportage staat ook aangegeven waar het casemanagement is belegd. Enerzijds schept dat duidelijkheid over wie 'aan zet' is, anderzijds wordt voorkomen dat geen enkele instantie zich betrokken voelt bij een leerling.
- Het is de bedoeling vijf keer per schooljaar te rapporteren (zie data in het format) zodat trends zichtbaar worden en ook gevolgd kan worden of we in voldoende mate effectief zijn in het beheersen van de thuiszittersproblematiek. Hoewel de cijfers van dag tot dag kunnen verschillen, biedt een overzicht van vijf momenten per jaar toch voldoende inzicht. Het gaat hier dus om een cumulatief overzicht. Teneinde te weten of er ook dossiers worden afgerond, staat ook het aantal nieuwe dossiers aangegeven. Daarmee bieden we ook een indicator van de looptijd van een dossier.
- Onderaan staat het aantal leerlingen aangegeven dat op geen enkele school staat ingeschreven. Samen met de categorie leerlingen die niet ziek is en gedurende meer dan vier weken geen alternatief programma volgt, zijn dit de echte thuiszitters volgens de regelgeving. In ons overzicht zijn ook andere categorieën opgenomen die volgens de regelgeving weliswaar geen thuiszitters zijn, maar die het totale beeld van leerlingen waarbij het perspectief op diplomering onder druk staat, completeren.
- Ook het totaal aantal leerlingen PTO is aangegeven. Daarmee completeren we het beeld van de thuiszittersproblematiek; er zijn namelijk meer dossiers onderhanden dan in de officiële rapportage wordt vermeld. Het gaat hier om leerlingen die (nog) niet voldoen aan de meldingscriteria, maar waarvoor wel een traject is opgestart. Vaak gaat het hier om preventieve trajecten.

Toelichting op de cijfers van de start van het schooljaar 2015-2016

In deze toelichting geven we nadere, geanonimiseerde informatie over de belangrijkste cijfers of trends. Ter wille van de compactheid wordt dus niet elk cijfer toegelicht.

- Voor de leerlingen die ziek zijn en waarvoor nog geen alternatief programma is, wordt bemiddeld in het zoeken naar een dagprogramma. Het gaat hier om leerlingen die vanwege hun fysieke of psychische/mentale gesteldheid geen onderwijs kunnen volgen.
- Bij de leerlingen die niet ziek zijn en ook geen alternatief programma hebben, betreft het leerlingen die vanwege een (multi)complexe problematiek lastig plaatsbaar zijn. Daarbij moet gedacht worden aan leerlingen die ongecontroleerd gedrag vertonen waardoor ze klasgenoten in gevaar brengen. Het betreft hier twee leerlingen waarbij in één geval thuis een dé-escalatieteam actief is. In het andere geval betreft het een leerling met een zorg-onderwijsarrangement waarvoor binnen het eigen samenwerkingsverband afspraken worden gemaakt, maar deze leerling in een ander samenwerkingsverband woonachtig is.
- Bij de leerling zonder school van inschrijving gaat het om een leerling die is uitgeschreven en naar een niet-Europees land is vertrokken. Deze leerling is inmiddels weer in Nederland maar weigert zich ergens aan te melden. Deze leerling zal binnenkort de leeftijd van 18 jaar bereiken.
- Het totaal aantal gerapporteerde leerlingen is 22. Het totaal aantal dossiers bedraagt echter 44. De achterliggende reden is dat het hier vooral gaat om leerlingen die korter dan vier weken geen (volledig) onderwijs volgen. Strikt genomen zijn dat nog geen thuiszitters, maar het zijn wel leerlingen die we 'in beeld' willen houden. In enkele gevallen betreft het een vorm van nazorg teneinde te voorkomen dat deze leerling terugvalt en (weer) een thuiszitter wordt.

Conclusie

Wij denken de thuiszittersproblematiek in voldoende mate onder controle te hebben.

Er is zicht op alle individuele gevallen en er wordt actief naar adequate oplossingen gezocht.

Vermeld moet worden dat er een constructieve samenwerking is tussen onderwijs, leerplicht en jeugdzorg die onontbeerlijk is voor het welslagen van dit proces.

De cijfers moeten bovendien gezien worden in het kader van een totaal van 28.000 leerlingen binnen ons samenwerkingsverband.

Aandachtspunt voor ons is de tijdigheid van het melden van (dreigende) thuiszitters. Hiervoor wordt een procedure ontwikkeld waarover de scholen nog zullen worden geïnformeerd teneinde hier een uniforme aanpak in te realiseren.